

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Opolu

LOP.410.001.07.2021

Pan Maciej Kalski
Dyrektor
Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu
ul. Głogowska 25c, 45-315 Opole

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/21/001 Wykonanie budżetu państwa w 2020 r. – wykorzystanie dotacji celowej z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych na: wsparcie dla przedsiębiorców na ochronę miejsc pracy oraz świadczenia na rzecz ochrony miejsc pracy na dofinansowanie wynagrodzenia pracowników nieobjętych przestojem, przestojem ekonomicznym albo obniżonym wymiarem czasu pracy

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu, ul. Głogowska 25c, 45-315 Opole
Kierownik jednostki kontrolowanej	Maciej Kalski, Dyrektor Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Opolu od 18 marca 2019 r.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Opolu
Kontroler	Grażyna Powęska, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LOP/7/2021 z 7 stycznia 2021 r.

(akta kontroli str. 1, 2-4)

II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli	Celem kontroli było dokonanie oceny pod względem legalności, rzetelności i gospodarności wykorzystania przez Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu ² dotacji celowej w ramach Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych ³ na:
Zakres kontroli	<ul style="list-style-type: none">– wsparcie dla przedsiębiorców na ochronę miejsc pracy (art. 15g ust. 1 i 2 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych⁴),– świadczenia na rzecz ochrony miejsc pracy na dofinansowanie wynagrodzenia pracowników nieobjętych przestojem, przestojem ekonomicznym albo obniżonym wymiarem czasu pracy (art. 15gg ust. 1 i 2 ustawy o COVID-19). <p>Podstawą sformułowania oceny wymienionych wyżej obszarów były ustalenia dokonane w wyniku analizy przyznania, wykorzystania i rozliczenia wybranych dotacji.</p> <p>Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. <i>Opis ustalonego stanu faktycznego.</i></p>

III. Ocena ogólna⁵ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA	Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykorzystanie przez Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu w 2020 r. dotacji celowej z FGŚP na wsparcie dla przedsiębiorców na ochronę miejsc pracy oraz świadczenia na rzecz ochrony miejsc pracy na dofinansowanie wynagrodzenia pracowników nieobjętych przestojem, przestojem ekonomicznym albo obniżonym wymiarem czasu pracy.
--------------	---

¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, dalej: ustawa o NIK.

² Dalej: WUP w Opolu lub Urząd.

³ Dalej: FGŚP.

⁴ Dz. U. z 2020 r. poz. 1842 ze zm.; dalej: ustawa o COVID-19.

⁵ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

Uzasadnienie
oceny ogólnej

W kontrolowanej jednostce weryfikowano dokumentację składaną przez beneficjentów pod względem spełniania kryteriów wsparcia, wpisując informacje w tym zakresie do systemu Viator. Na podstawie wybranych do szczegółowego badania wniosków stwierdzono, że Urząd na bieżąco informował beneficjentów o konieczności uzupełniania wniosków lub załączonej do nich dokumentacji. Wpłata wsparcia następowała na warunkach określonych w umowach zawartych z przedsiębiorcami, a terminy wypłat środków mieściły się, co do zasady, w przedziale czasowym od 1 do 14 dni od momentu złożenia wniosków o wsparcie (zarówno w formie elektronicznej, jak i papierowej). W przypadku występowania opóźnień w rozliczeniach dotacji przez beneficjentów, Urząd podejmował działania zmierzające do realizacji ww. obowiązków przez takie podmioty.

Za rzetelne należy uznać działania podejmowane przez WUP w Opolu w zakresie przygotowania dla beneficjentów informatora oraz wzorów oświadczeń rozliczeniowych, które zostały przekazane wszystkim przedsiębiorcom korzystającym ze wsparcia z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, w sytuacji braku systemowych narzędzi rozliczeniowych w postaci wzorów oświadczeń, formularzy lub kalkulatorów.

Stwierdzona w toku działań kontrolnych nieprawidłowość, polegająca na jednostkowym przypadku nierzetelnego aktualizowania danych w systemie Viator nie wpłynęła na obniżenie oceny kontrolowanej działalności w tym obszarze.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego

OBSZAR

Wykorzystanie dotacji celowych z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych przez wojewódzkie urzędy pracy

1. Wsparcie dla przedsiębiorców na ochronę miejsc pracy (art. 15g ust. 1 i 2 ustawy o COVID-19)

Opis stanu
faktycznego

Wysokość środków otrzymanych przez kontrolowaną jednostkę z FGŚP w 2020 r. na wsparcie dla przedsiębiorców na ochronę miejsc pracy poprzez dofinansowanie wynagrodzeń pracowników objętych przestojem ekonomicznym albo obniżonym wymiarem czasu pracy oraz na opłacenie składek na ubezpieczenia społeczne należnych od pracodawcy, wyniosła łącznie 105 486,3 tys. zł.

Wnioski o wsparcie przedsiębiorców na ochronę miejsc pracy można było składać w wersji papierowej oraz elektronicznej. Wnioski w wersji papierowej beneficjent mógł złożyć osobiście w siedzibie WUP w Opolu lub wysłać drogą pocztową. Do WUP w Opolu do 31 grudnia 2020 r. wpłynęło ogółem 1 863 wniosków, w tym 1 664 w formie elektronicznej i 199 - papierowej. Według stanu na koniec 2020 r. w kontrolowanej jednostce rozpatrzono 1 861 wniosków⁶, w tym 1 726 złożonych elektronicznie i 135 w formie papierowej. Spośród ogólnej liczby wniosków 946 zostało rozpatrzonych negatywnie, a 915 - zaakceptowanych (w tym 135 złożonych w formie papierowej). W konsekwencji do końca 2020 r. podpisano 915 umów. Kwota wsparcia wypłaconego do 31 grudnia 2020 r. oraz saldo zobowiązań z tytułu podpisanych umów wynosiły 103 664,2 tys. zł.

⁶ Dwa wnioski wpłynęły w grudniu 2020 r. i nie zostały rozpatrzone do końca 2020 r.

Wsparcie, w pełnych kwotach wynikających z umów zawartych 2020 r., nie było wypłacane wyłącznie w przypadku rozwiązania umów przez beneficjenta.

(akta kontroli str. 9-12)

Przepisy ustawy o COVID-19 nie przewidywały wydawania decyzji administracyjnych w przypadku odmowy udzielenia wsparcia dla przedsiębiorców na ochronę miejsc pracy. Kontrolowana jednostka informowała beneficjentów o pozostawieniu wniosku bez rozpatrzenia z powodu braków formalnych. Wystąpił też jednostkowy przypadek wycofywania przez beneficjenta złożonego do Urzędu wniosku.

Jak wyjaśniła Kierownik Wydziału ds. Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, weryfikacja spełniania przez przedsiębiorcę zobowiązania wypłaty wynagrodzeń pracownikom z otrzymanego dofinansowania, przeprowadzona była zgodnie z przepisami art. 15g ust. 17b ustawy o COVID-19, które określają sposób weryfikacji dokonania przez przedsiębiorcę wypłat dofinansowania do wynagrodzeń pracowników. Obejmowała ona dwa etapy:

- wstępnej weryfikacji rozliczenia, potwierdzającej wykorzystanie otrzymanych środków zgodnie z przeznaczeniem, polegającej w szczególności na analizie jego kompletności, prawidłowości złożonych przez beneficjenta oświadczeń oraz weryfikacji kwot przekazanych i faktycznie wykorzystanych środków;
- końcowej weryfikacji pełnej dokumentacji potwierdzającej wykorzystanie środków, która może trwać do 3 lat od upływu okresu dofinansowania wskazanego w złożonym wniosku.

Etap wstępny rozliczenia polegał na skompletowaniu dokumentów potwierdzających prawidłowe wydatkowanie przekazanych przez beneficjentów środków oraz sprawdzeniu salda wydatkowanych środków, tj. czy kwota wydatkowana na rzecz zatrudnionych pracowników, na których beneficjent otrzymał świadczenie przez okres wskazany we wniosku, równała się kwocie przekazanej beneficjentowi.

(akta kontroli str. 9-12, 52-99, 128-130, 133-134)

Na etapie weryfikacji wstępnej pracownicy WUP w Opolu nie przeprowadzali kontroli przedsiębiorców w zakresie wydatkowania środków FGŚP na wypłatę świadczeń. Wynikało to z braku zidentyfikowania przesłanek do wszczęcia takiej kontroli (nie wystąpiły przypadki braku przedłożenia dowodów wypłaty wynagrodzeń dla pracowników przez podmiot objęty rozliczeniem otrzymanego wsparcia).

Kierownik Wydziału ds. FGŚP w WUP w Opolu wyjaśniła, że na obecnym etapie rozliczenia (wstępnej weryfikacji rozliczenia) nie można było stwierdzić, czy przekazane przedsiębiorcom środki finansowe zostały wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem. Zwracane do tej pory kwoty dotyczyły: a/ niewykorzystanych środków, w tym wynagrodzeń chorobowych, świadczeń płatnych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych oraz wynikających z rozwiązania umów o pracę; b/ umorzeń w opłacaniu składek na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

(akta kontroli str. 9-12, 118-120, 124-127, 138)

W 2020 r. do WUP w Opolu zwrócono niewykorzystane środki w kwocie 14 000,7 tys. zł.

(akta kontroli str. 138)

Do Urzędu nie wpływały skargi/ponaglenia z tytułu opóźnień w rozpatrywaniu wniosków o przedmiotowe dofinansowanie lub też dotyczące wypłat dofinansowania.

(akta kontroli str. 9-12)

Szczegółowym badaniem objęto wybrane wnioski o łącznej kwocie 30 882,3 tys. zł⁷, składane przez przedsiębiorców na dofinansowanie wynagrodzeń pracowników objętych przestojem ekonomicznym albo obniżonym wymiarem czasu pracy oraz na opłacenie składek na ubezpieczenia społeczne należnych od pracodawcy.

W przypadku wniosków, które nie zostały zaakceptowane i nie nastąpiło udzielenie wsparcia, wszyscy wnioskodawcy zostali niezwłocznie poinformowani przez pracowników Urzędu o braku takiej akceptacji. Przyczyną niezaakceptowania wniosków były błędy formalne, takie jak: a/ brak wymaganych załączników, b/ brak pełnomocnictwa dla osoby podpisującej wniosek, c/ brak wykazu pracowników, d/ brak dostarczenia porozumienia z pracownikami w zakresie warunków i trybu wykonywania pracy w okresie przestoju ekonomicznego lub obniżonego wymiaru czasu pracy, o którym mowa w art. 15g ust. 11 ustawy o COVID-19.

(akta kontroli str. 100-101)

Spośród 10 objętych badaniem wniosków niezaakceptowanych, siedem zostało rozpatrzonych w terminie od jednego do siedmiu dni. Po otrzymaniu informacji o niezaakceptowaniu wniosku, sześciu beneficjentów uzupełniło wymagane dokumenty (załączniki, wnioski), a jeden - wycofał złożony wniosek. W przypadku trzech pozostałych wniosków brak było możliwości ustalenia daty ich rozpatrzenia, ponieważ zostały one złożone za pośrednictwem strony internetowej praca.gov.pl.

(akta kontroli str. 100-101)

Badanie wniosków pozostawionych bez rozpatrzenia⁸ wykazało, że w siedmiu przypadkach powodem takiego stanu było złożenie kolejnego wniosku o wsparcie przez beneficjenta. W dwóch przypadkach przedsiębiorcy anulowali wnioski, a w jednym - powodem braku rozpatrzenia było omyłkowe wprowadzenie do systemu Viator⁹ dwa razy tego samego wniosku. Najdłużej wnioski pozostawały bez rozpatrzenia przez 36 dni (1 wniosek), 22 dni (1 wniosek) i 14 dni (1 wniosek).

(akta kontroli str. 102-103)

Jak wyjaśniła Kierownik Wydziału ds. FGŚP, wnioski złożone w wersji papierowej wymagały uzupełnienia o dokumenty złożone w takiej samej formie. Z uwagi na brak możliwości bezpośredniego poprawienia/uzupełnienia wniosku w Urzędzie, beneficjent musiał dostarczyć do WUP w Opolu nowy wniosek, który musiał ponownie przejść kolejne etapy związane z rejestracją. Nie można było również poprawić wniosku w systemie Viator, w związku z czym Urząd rejestrował kolejny wniosek beneficjenta, a pierwotny pozostawał bez rozpatrzenia. Pozostałe badane wnioski pozostawały bez rozpatrzenia od 1 do 6 dni. W jednym przypadku nie było możliwości ustalenia terminu pozostawiania wniosku bez rozpatrzenia, ponieważ pracownik Urzędu nie wprowadził daty zakończenia procedowania wniosku do

⁷ Szczegółowym badaniem objęto 40 wniosków zaakceptowanych, 10 niezaakceptowanych oraz 10 wniosków pozostawionych bez rozpatrzenia. Próba do badania została dobrana z uwzględnieniem ryzyka wystąpienia nieprawidłowości.

⁸ Zgodnie z instrukcją wprowadzenia danych do systemu oraz obsługi wniosków VIA-WOMP, status wniosku „pozostaje bez rozpatrzenia” oznacza, że wniosek nie został rozpatrzony pozytywnie z powodu braków formalnych, ponownego złożenia lub innych czynników uniemożliwiających pozytywne rozpatrzenie. Status ten może być statusem końcowym, jest także traktowany w statystykach na równi z rozpatrzeniem negatywnym wniosku.

⁹ Dane z wniosków składanych w formie papierowej były ręcznie wprowadzane przez pracowników Urzędu do systemu Viator.

systemu Viator. Kwestia ta została szczegółowo opisana w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 142-143)

W przypadku objętych badaniem wniosków zaakceptowanych¹⁰ kwota otrzymanej przez przedsiębiorców dotacji wyniosła 13 783,6 tys. zł¹¹. Stanowiło to 76,8% wnioskowanej przez te podmioty kwoty oraz 13,1% kwoty ogółem wypłaconego wsparcia w ramach art. 15g ustawy o COVID-19. Poddane analizie wnioski (z wyjątkiem jednego¹²) zostały rozpatrzone w przedziale czasowym od 1 do 14 dni. Urząd każdorazowo weryfikował dokumentację pod względem spełniania kryteriów wsparcia przez przedsiębiorcę, wpisując informacje w tym zakresie do systemu Viator. Wpłata wsparcia następowała na warunkach określonych w umowach zawartych z przedsiębiorcami. Terminy wypłat środków, od momentu złożenia wniosków o wsparcie (zarówno w formie elektronicznej, jak i papierowej), mieściły się w przedziale czasowym od 1 do 14 dni. Tylko w jednym przypadku termin wypłaty wsparcia wyniósł 21 dni.

(akta kontroli str. 105-113)

Jak wyjaśniła Kierownik Wydziału ds. FGŚP w WUP w Opolu, w przypadku wniosków złożonych w formie papierowej, forma ich złożenia wynikała z decyzji przedsiębiorcy. Beneficjent wsparcia był zobowiązany do poinformowania WUP w Opolu, w ciągu 7 dni, o każdej zmianie okoliczności mających wpływ na wysokość wypłacanych świadczeń. Po upływie każdego miesiąca, za który były pobierane świadczenia, beneficjent zobowiązany również do złożenia oświadczenia, że nie dokonano wypowiedzenia pracownikom umów o pracę z przyczyn nie dotyczących pracowników w okresie pobierania przez nich świadczeń. Informacje te stanowiły podstawę do weryfikacji przez Urząd realizacji obowiązku wypłaty wynagrodzeń uprawnionym pracownikom.

(akta kontroli str. 105-113)

Zgodnie z umowami zawartymi pomiędzy Dyrektorem WUP w Opolu a przedsiębiorcami, podmioty te były zobowiązane do rozliczenia się z Urzędem w terminie do 30 dni po okresie pobierania przez pracowników świadczeń. Zastępca Kierownika Wydziału ds. FGŚP wyjaśnił, że ustawodawca nie przygotował¹³ systemowego narzędzia rozliczeniowego w postaci wzorów oświadczeń, formularzy lub kalkulatorów. W związku z tym WUP w Opolu przygotował dla beneficjentów informator oraz wzory oświadczeń rozliczeniowych, które zostały przekazane dla wszystkich przedsiębiorców korzystających ze wsparcia. Dokumenty te zostały także umieszczone na stronie internetowej Urzędu.

(akta kontroli str. 52-61)

Stan wypłaconych środków oraz wpływających rozliczeń na bieżąco był wprowadzany do systemu Viator oraz do stworzonej na potrzeby Urzędu bazy danych.

(akta kontroli str. 62-65)

W wyniku badania ww. próby wniosków stwierdzono, że 30 przedsiębiorców przekazało do WUP w Opolu stosowne rozliczenie wykorzystania wsparcia w terminie do 30 dnia po otrzymaniu ostatniej transzy świadczenia. Pozostałych 10 beneficjentów przekazało rozliczenie z opóźnieniem wynoszącym od 51 do 137

¹⁰ Badaniu poddano 40 zaakceptowanych wniosków: 20 złożonych w formie elektronicznej oraz 20 złożonych w formie papierowej.

¹¹ Kwota, o którą ubiegali się beneficjenci w ramach art. 15g ustawy o COVID-19, wynikająca z wniosków poddanych szczegółowemu badaniu, wyniosła 17 947 322,03 zł.

¹² Wniosek rozpatrzony po upływie 21 dni.

¹³ Dopiero w dniu 8 lipca 2020 r. Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej opracowało i zamieściło na swojej stronie internetowej formularz oraz kalkulator rozliczeniowy.

dni po upływie wymaganego okresu jego złożenia. Jak wyjaśnił Zastępca Kierownika Wydziału ds. FGŚP, Urząd przeprowadzał kontrolę terminowości wpływających rozliczeń w oparciu o bazę danych beneficjentów, stworzoną na potrzeby WUP w Opolu. W wyniku zastosowania odpowiednich filtrów Urząd dysponował wykazem przedsiębiorców, którym upłynął termin rozliczenia, a w przypadku opóźnień kontaktował się z beneficjentami (telefonicznie, mailowo, pisemnie). Zdarzało się także, że *powodem opóźnień w rozliczeniach była choroba pracodawcy, absencja osób odpowiedzialnych za rozliczenie wsparcia, zakażenie załogi, wymagające chwilowego zamknięcia siedziby pracodawcy i odkażanie pomieszczeń.*

(akta kontroli str. 118-120, 144-146)

W przypadku 13 wniosków nie wystąpiły przesłanki do zwrotu przez beneficjentów niewykorzystanych środków. Pozostałych 27 beneficjentów dokonało zwrotu środków na rachunek Urzędu w wymaganym terminie.

(akta kontroli str. 105-113, 118-120)

Jak wyjaśniła Kierownik Wydziału ds. FGŚP w WUP w Opolu, brak jest możliwości zweryfikowania, na etapie rozliczenia, czy środki na wsparcie przedsiębiorstw zostały wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem. Można to stwierdzić dopiero w ramach kontroli przeprowadzonej u przedsiębiorcy.

(akta kontroli str. 105-113)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W jednym przypadku na 10 wniosków poddanych szczegółowemu badaniu pozostawionych bez rozpatrzenia, nie było możliwości ustalenia terminu pozostawiania wniosku bez rozpatrzenia, ponieważ pracownik Urzędu nie wprowadził daty końcowej do systemu Viator, traktowanej na równi z rozpatrzeniem negatywnym wniosku, co w ocenie NIK było działaniem nierzetelnym.

Zgodnie z zaleceniami¹⁴ Pani Aliny Nowak, Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Dyrektorzy WUP zostali zobowiązani do bieżącego wprowadzania danych dotyczących wszystkich wpływających wniosków oraz aktualizowania wszystkich danych i etapów ich rozpatrywania na zakończenie każdego dnia pracy. Bieżący wgląd w aktualne dane dotyczące wszystkich wniosków pełnił istotną rolę w zakresie sprawnego i płynnego prowadzenia gospodarki środkami finansowymi.

Jak wyjaśniła Kierownik Wydziału ds. FGŚP, w badanym przypadku brak możliwości ustalenia terminu pozostawiania wniosku bez rozpatrzenia wynikał z braku wprowadzenia daty zakończenia procedowania wniosku do systemu Viator oraz z braku pełnej funkcjonalności systemu Viator.

Zgodnie z instrukcją wprowadzenia danych do systemu oraz obsługi wniosków VIA-WOMP, proces wczytywania i obsługi wniosków o przyznanie świadczeń na rzecz ochrony miejsc pracy ze środków FGŚP dla wniosków składanych w postaci papierowej w urzędzie, obejmuje m.in. obsługę wniosku, podjęcie decyzji o zaakceptowaniu płatności lub odrzuceniu wniosku. Instrukcja nie przewiduje

(akta kontroli str. 102-103, 141)

¹⁴ Pismo z dnia 17 kwietnia 2020 r., nr DF.III.058.13.2020.PP.

Opis stanu
faktycznego

2. Świadczenia na rzecz ochrony miejsc pracy na dofinansowanie wynagrodzenia pracowników nieobjętych przestoje, przestoje ekonomicznym albo obniżonym wymiarem czasu pracy (art. 15gg ustawy o COVID-19)

Wysokość środków otrzymanych przez Urząd z FGŚP w 2020 r. na świadczenia na rzecz ochrony miejsc pracy na dofinansowanie wynagrodzenia pracowników nieobjętych przestoje, przestoje ekonomicznym albo obniżonym wymiarem czasu pracy wyniosła 49 662,3 tys. zł.

Do 31 grudnia 2020 r. do WUP w Opolu wypłynęło ogółem 677 wniosków (wszystkie w formie elektronicznej). Według stanu na koniec 2020 r. spośród tych wniosków rozpatrzono 661, w tym 163 negatywnie, a pozostałe 498 wnioski zostały zaakceptowane. Kwota wsparcia wypłaconego do 31 grudnia 2020 r. wyniosła 61 007,7 tys. zł, natomiast saldo zobowiązań z tytułu podpisanych umów wyniosło 64 928 tys. zł. Różnica pomiędzy środkami otrzymanymi (zamówionymi) a środkami wypłaconymi beneficjentom w ramach pomocy udzielonej przedsiębiorcom na podstawie art. 15gg ustawy o COVID-19, wynikała z posiadania na koncie WUP w Opolu środków finansowych pochodzących ze zwrotów dokonywanych przez beneficjentów w związku z niewykorzystaniem w pełni wsparciem.

(akta kontroli str. 9-12)

Jak wyjaśniła Kierownik Wydziału ds. FGŚP, zwroty dokonywane przez beneficjentów wykorzystywane były na wypłaty świadczeń i nie były przekazywane dysponentowi FGŚP.

(akta kontroli str. 139)

Wsparcie, w pełnych kwotach wynikających z umów zawartych 2020 r., nie było wypłacane wyłącznie w przypadku rozwiązania umów przez beneficjenta.

Jak wyjaśniła Kierownik Wydziału ds. FGŚP, weryfikacja wniosków zapewniająca wyeliminowanie dofinansowania tych pracowników, którzy byli objęci dofinansowaniem, przez okres 3 miesięcy, wynikającym z wniosków składanych m.in. na podstawie art. 15g lub art. 15zzb ustawy o COVID-19, odbywała się poprzez porównanie wykazów pracowników załączonych do wniosku. Brak było natomiast możliwości weryfikacji pracowników, którzy zostali objęci dofinansowaniem, pomiędzy wnioskami złożonymi w trybie art. 15g lub art. 15gg a wnioskami składanymi w ramach art. 15zzb ww. ustawy. Wnioski składane w ramach art. 15g i art. 15gg ustawy o COVID-19 rozpatrywane były z wykorzystaniem systemu operacyjnego Viator, a wnioski w ramach art. 15zzb ww. ustawy, innego systemu informatycznego. Beneficjent na etapie składania wniosku składał jednak oświadczenie pod rygorem odpowiedzialności karnej, że nie ubiegał się o inną pomoc w odniesieniu do tych samych pracowników i w zakresie takich samych tytułów wypłat na rzecz ochrony miejsc pracy.

(akta kontroli str. 9-12, 105-113)

W WUP w Opolu wydane zostało osiem decyzji administracyjnych¹⁵ o odmowie przyznania świadczeń na podstawie wniosków złożonych w 2020 r. Przyczyną odmowy był: a/ brak legitymacji do zwrócenia się z wnioskiem o przyznanie z FGŚP środków na wypłatę świadczenia na rzecz ochrony miejsc pracy (5 decyzji);

¹⁵ Decyzje wydane w 2020 r.: 01/CV-19/2020 z 29 lipca 2020 r.; 02/CV-19/2020 z 29 lipca 2020 r.; 03/CV-19/2020 z 14 sierpnia 2020 r.; 04/CV-19/2020 z 14 sierpnia 2020 r.; 05/CV-19/2020 z 14 sierpnia 2020 r.; 06/CV-19/2020 z 17 września 2020 r.; 07/CV-19/2020 z 18 grudnia 2020 r. oraz jedna decyzja wydana w 2021 r. nr 01/CV-19/2021 z 7 stycznia 2021 r.

b/ uwzględnienie tych samych pracowników do uzyskania świadczenia, na których beneficjent już otrzymał dofinansowanie do wynagrodzenia (3 decyzje).

(akta kontroli str. 13-50)

Dwóch beneficjentów odwołało się¹⁶ od odmownej decyzji do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Opolu (dalej: SKO). W 2020 r. SKO rozpatrzyło jedną z tych spraw¹⁷ i wydało 21 września 2020 r. decyzję uchylającą zaskarżoną decyzję w całości i przekazującą sprawę do ponownego rozpatrzenia organowi pierwszej instancji. WUP w Opolu po ponownym rozpatrzeniu tej sprawy przyznał przedsiębiorcy dofinansowanie. Drugie odwołanie będzie rozpatrywane w 2021 r.

(akta kontroli str. 25-34, 44-46)

Na etapie weryfikacji wstępnej rozliczeń składanych przez beneficjentów, WUP w Opolu nie przeprowadzał kontroli przedsiębiorców w zakresie wydatkowania środków FGŚP na wypłatę świadczeń zgodnie z przeznaczeniem. Jak wyjaśniła Kierownik Wydziału ds. FGŚP, wynikało to z braku zaistnienia przesłanek do wszczęcia takiej kontroli.

(akta kontroli str. 105-113)

Do Urzędu nie wpływały skargi/ponaglenia z tytułu opóźnień w rozpatrywaniu wniosków o przedmiotowe dofinansowanie, czy też dotyczące wypłat dofinansowania.

(akta kontroli str. 9-12)

Szczegółowym badaniem¹⁸ objęto wybrane wnioski o łącznej kwocie 17 650,6 tys. zł, składane przez przedsiębiorców na świadczenia na rzecz ochrony miejsc pracy na dofinansowanie wynagrodzenia pracowników nieobjętych przestojem, przestojem ekonomicznym albo obniżonym wymiarem czasu pracy.

Spśród ośmiu wniosków, które nie zostały zaakceptowane, cztery zostały rozpatrzone w terminie od 29 do 30 dni, a cztery w terminie od 6 do 14 dni. Po otrzymaniu odmownych decyzji administracyjnych wszyscy beneficjenci zostali poinformowani o możliwości złożenia odwołania do SKO. Z możliwości tej skorzystało dwóch beneficjentów.

(akta kontroli str. 100-101)

W odniesieniu do wniosków pozostawionych bez rozpatrzenia ustalono, że w pięciu przypadkach powodem takiego stanu było złożenie kolejnego wniosku przez beneficjenta, w czterech przypadkach przedsiębiorcy anulowali wnioski i nie składali kolejnych, a w jednym - przedsiębiorca złożył dwa takie same wnioski. Siedem wniosków pozostawało bez rozpatrzenia od 1 do 14 dni, natomiast trzy wnioski pozostawały bez rozpatrzenia od 17 do 27 dni.

(akta kontroli str. 102-104)

Kwota dotacji otrzymana przez beneficjentów, którzy złożyli objęte szczegółowym badaniem wnioski, wyniosła 15 723,5 tys. zł¹⁹. Stanowiło to 99,8% kwoty wnioskowanej i 31,7% kwoty ogółem wypłaconego beneficjentom wsparcia w ramach art. 15gg ustawy o COVID-19. Z wyjątkiem jednego przypadku, poddane analizie wnioski złożone w ramach wsparcia udzielonego w trybie art. 15gg ustawy o COVID-19 zostały rozpatrzone w przedziale czasowym od 1 do 14 dni²⁰.

¹⁶ Odwołania z 26 sierpnia 2020 r. oraz z 28 grudnia 2020 r.

¹⁷ Decyzja nr 04/CV-19/2020.

¹⁸ Szczegółowym badaniem objęto 40 wniosków zaakceptowanych, osiem niezaakceptowanych oraz 10 wniosków pozostawionych bez rozpatrzenia. Próba do badania została dobrana z uwzględnieniem ryzyka wystąpienia nieprawidłowości.

¹⁹ Kwota, o którą ubiegali się beneficjenci w ramach art. 15gg ustawy o COVID, wynikająca z wniosków poddanych szczegółowemu badaniu, wyniosła 15 749 184,4 zł.

²⁰ Tylko jeden wniosek został rozpatrzony poza tym przedziałem czasowym, tj. po upływie 16 dni.

Pracownicy Urzędu weryfikowali dokumentację pod względem spełniania przez przedsiębiorcę kryteriów wsparcia, wpisując informacje w tym zakresie do systemu Viator. Wypłata środków dokonywana była na warunkach określonych w umowach zawartych z przedsiębiorcami i poza jednym przypadkiem, następowała w przedziale od 1 do 14 dni od złożenia wniosków o wsparcie²¹.

(akta kontroli str. 105-113)

W wyniku badania ww. próby wniosków stwierdzono, że 19 przedsiębiorców przekazało do WUP w Opolu rozliczenie wykorzystania wsparcia w terminie do 30 dnia po otrzymaniu ostatniej transzy świadczenia, a 13 przekazało rozliczenie z opóźnieniem (od 32 do 124 dni po upływie wymaganego terminu do jego złożenia). Dziewięciu beneficjentów nie przekazało rozliczenia, z uwagi na trwający okres pobierania świadczeń. W przypadku zwłoki w dokonaniu wymaganych rozliczeń, Urząd wysłał do beneficjentów pisma ponagające.

Spośród objętych badaniem wniosków, w przypadku 31 nie zaistniały przesłanki do zwrotu niewykorzystanych środków, a w pozostałych dziewięciu beneficjenci terminowo dokonali wymaganych zwrotów na rachunek bankowy Urzędu.

(akta kontroli str. 124-127)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

V. Uwagi i wnioski

W związku z tym, że nieprawidłowość opisana w obszarze pierwszym nie spowodowała negatywnych skutków, Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag ani wniosków.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Opolu. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń

Opole, 4 marca 2021 r.

Kontroler
Grażyna Powęska
specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Opolu
Dyrektor

.....
podpis
Iwona Zyman

²¹ Tylko w jednym przypadku wypłata wsparcia nastąpiła w 16 dniu, tj. w przedziale od 15 do 30 dni.